

Nazwa Wydziału	Wydział Historyczny
Nazwa jednostki prowadzącej moduł	Instytut Historii Sztuki
Nazwa modułu kształcenia	Muzealnictwo
Język kształcenia	Polski
Cele kształcenia	Celem modułu jest dostarczenie studentom podstaw teoretycznych i wiedzy praktycznej z zakresu funkcjonowania współczesnych muzeów i ich roli w ochronie dziedzictwa kulturowego. Studenci zapoznają się z zasadami gromadzenia, badania i ochrony zbiorów oraz propagowania dziedzictwa kulturowego zgromadzonego w muzeach. Zostaną im także zaprezentowane zasadnicze problemy udostępniania zbiorów muzealnych ze szczególnym uwzględnieniem ich zabezpieczenia w trakcie ekspozycji stałych i wystaw czasowych. Studenci zapoznają się także z funkcjonowaniem magazynów i pracowni konserwatorskich w wybranych muzeach.
Efekty kształcenia dla modułu kształcenia	<p>K_W02: zna terminologię ochrony i zarządzania dobrami kultury na poziomie rozszerzonym.</p> <p>K_W03: ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę, obejmującą terminologię i metodologię z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla ochrony i zarządzania dobrami kultury.</p> <p>K_W04: ma uporządkowaną, pogłębioną, prowadzącą do specjalizacji, szczegółową wiedzę z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla ochrony i zarządzania dobrami kultury.</p> <p>K_W05: ma pogłębioną wiedzę o powiązaniach dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla ochrony i zarządzania dobrami kultury z innymi dziedzinami nauki i dyscyplinami naukowymi obszaru nauk humanistycznych, pozwalającą na integrowanie perspektyw właściwych dla kilku dyscyplin naukowych.</p> <p>K_W06: ma szczegółową wiedzę o współczesnych dokonaniach, ośrodkach i szkołach badawczych obejmującą różnorodne obszary dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla ochrony i zarządzania dobrami kultury.</p> <p>K_W07: zna i rozumie zaawansowane metody analizy, interpretacji, wartościowania i problematyzowania różnych wytworów kultury, właściwe dla różnych tradycji, teorii i szkół badawczych w zakresie nauk i dyscyplin naukowych, właściwych dla ochrony i zarządzania dobrami kultury.</p> <p>K_W10: ma podstawową wiedzę o instytucjach kultury i orientację we współczesnym życiu kulturalnym.</p> <p>K_U04: posiada umiejętność integrowania wiedzy z różnych dyscyplin w zakresie nauk humanistycznych oraz jej zastosowania w nietypowych sytuacjach zawodowych.</p> <p>K_U05: potrafi prowadzić krytyczną analizę i interpretację różnych rodzajów wytworów kultury właściwych dla ochrony i zarządzania dobrami kultury w zakresie nauk humanistycznych stosując oryginalne podejścia, uwzględniające nowe osiągnięcia humanistyki, w celu określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego i miejsca w procesie</p>

	<p>historyczno-kulturowym.</p> <p>K_U06: posiada umiejętność merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem własnych poglądów oraz poglądów innych autorów, formułowania wniosków oraz tworzenia syntetycznych podsumowań.</p> <p>K_U07: posiada umiejętność formułowania opinii krytycznych o wytworach kultury na podstawie wiedzy naukowej i doświadczenia oraz umiejętność prezentacji opracowań krytycznych w różnych formach i różnych mediach.</p> <p>K_U08: potrafi porozumiewać się z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla ochrony i zarządzania dobrami kultury oraz dziedzin nauki i dyscyplin pokrewnych, a także niespecjalistami, w języku polskim i obcym, jak również popularyzować wiedzę o humanistyce oraz wytworach i instytucjach kultury.</p> <p>K_U10: posiada pogłębioną umiejętność przygotowania wystąpień ustnych w języku polskim i obcym w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla ochrony i zarządzania dobrami kultury.</p>
Metody sprawdzania i kryteria oceny efektów kształcenia uzyskanych przez studentów	<p>Zaliczenia na podstawie udziału i aktywności w zajęciach oraz testu z pytaniami otwartymi lub pracy pisemnej, zgodnie ze szczegółowymi informacjami w karcie przedmiotu. W przypadku zaliczenia na podstawie pracy pisemnej podstawą jest praca oddana w wersji papierowej, zawierająca treści odpowiadające zakresowi tematycznemu danego przedmiotu opisanego w karcie przedmiotu.</p> <p>Kryteria ocen:</p> <p>Bardzo dobry – student ma doskonale opanowany materiał z zakresu przedmiotu oraz poszerzoną wiedzę w oparciu o literaturę podstawową i uzupełniającą. Samodzielnie interpretuje dane.</p> <p>Dobry - – student ma doskonale opanowany materiał z zakresu przedmiotu oraz poszerzoną wiedzę w oparciu o literaturę podstawową. Samodzielnie interpretuje dane.</p> <p>Dostateczny – student ma opanowany materiał z zakresu przedmiotu oraz wrywkowa wiedzę w oparciu o literaturę podstawową. Referuje zapamiętane informacje.</p> <p>Niedostateczny – student nie opanował materiału z wykładu i wybranej literatury podstawowej.</p>
Typ modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny)	Obowiązkowy
Rok studiów	Pierwszy
Semestr	Pierwszy i drugi
Forma studiów	Stacjonarne
Imię i nazwisko koordynatora modułu i/lub osoby prowadzącej moduł	Dr Marcin Szyma
Imiona i nazwiska osób egzaminujących	Mgr Marta Graczyńska, Dr Agnieszka Gryśka, prof. Piotr Krasny, dr

cych bądź udzielających zaliczenia, w przypadku gdy nie jest to osoba prowadząca dany moduł	Michał Kurzej, dr hab. Marek Walczak
Sposób realizacji	Konwersatorium, ćwiczenia
Wymagania wstępne i dodatkowe	Brak
Rodzaj i liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i studentów, gdy w danym module przewidziane są takie zajęcia	Konwersatorium 30 godz., ćwiczenia 60 godzin, praktyka 30 godzin.
Liczba punktów ECTS przypisana modułowi	8
Bilans punktów ECTS	Konwersatoria po 2 pkt., ćwiczenia po 2 punkty, praktyka 2 pkt.
Stosowane metody dydaktyczne	Metody podające: objaśnienie lub wyjaśnienie, opis, prezentacja multimedialna, wykład informacyjny, referat Metody praktyczne: pokaz, dyskusja problemowa Metody aktywizujące: dyskusja dydaktyczna, wykład ilustrowany prezentacjami multimedialnymi, zajęcia praktyczne w muzeum, zwiedzanie magazynów i pracowni konserwatorskich.
Forma i warunki zaliczenia modułu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia, a także forma i warunki zaliczenia poszczególnych zajęć wchodzących w zakres danego modułu	Szczegółowe warunki zaliczeń w załączonych kartach przedmiotów.
Treści modułu kształcenia (z podziałem na formy realizacji zajęć)	Studenci zapoznawani są z różnymi aspektami funkcjonowania współczesnych muzeów ze szczególnym uwzględnieniem problematyki ochrony dzieł sztuki i innych dóbr kultury znajdujących się w ich zbiorach. Studenci zapoznają się także w jego trakcie z metodami popularyzacji dziedzictwa kulturowego zgromadzonego w muzeach i metodach promowania w społeczeństwie znaczenia muzeów jako instytucji odgrywających kluczową rolę w ochronie dóbr kultury.

	<p>Moduł obejmuje następujące przedmioty:</p> <p>1. Praktyczne badania nad dziełem sztuki (konwersatorium – 30 godz.) – 2 pkt.</p> <p>2. Konserwacja zabytków, praktyka w pracowni muzealnej (30 godz.) – 2 pkt.</p> <p>3. Edukacja i edytorstwo w muzeum (ćwiczenia – 30 godz.) – 2 pkt.</p> <p>4. Muzeum i galeria jako przestrzeń ekspozycyjna (konwersatorium – 30 godzin) – 2pkt.</p>
Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej obowiązującej do zaliczenia danego modułu	Wykazy literatury do poszczególnych przedmiotów zawarte w załączonych kartach przedmiotów

Karty przedmiotów

Nazwa przedmiotu	Praktyczne badania nad dziełem sztuki
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Historii Sztuki
Nazwa i kod przedmiotu w module	
Język kształcenia	Polski
Typ przedmiotu	Obowiązkowy
Imiona i nazwiska osób prowadzących przedmiot	Prof. Piotr Krasny, dr. hab. Marek Walczak
Sposób realizacji	Konwersatorium
Wymagania wstępne i dodatkowe	Brak
Liczba godzin zajęć dydaktycznych	30
Stosowane metody dydaktyczne	Wykład ilustrowany slajdami, dysputa na podstawie wskazanej literatury, dysputa przy dziele sztuki, konsultacje, dyskusja moderowana.
Sposób zaliczenia przedmiotu	Test zaliczeniowy (15 pytań otwartych)
Forma i warunki zaliczenia, metody i kryteria oceniania	Aktywny udział w zajęciach, opanowanie wiedzy prezentowanej na zajęciach i zawartej w literaturze przedmiotu.
Opis przedmiotu	Studenci zapoznają się z wybranymi metodami, stosowanymi w praktycznych badaniach nad dziełem sztuki i szczególnie użytecznymi w działaniach związanych z ochroną zabytków. Zajęcia mają uzupełnić wiedzę, uzyskaną przez studentów w pierwszym etapie studiów w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego albo historii sztuki lub dyscyplin pokrewnych. W pierwszej części zajęć zostaną zatem przypomniane krótko podstawowe metody badawcze stosowane w „pierwszej historii sztuki” (ornamentyka, styloznawstwo, ikonografia) i w „dru-

	<p>giej historii sztuki” (metoda genetyczno-formalna, ikonologiczna), a studenci pod kierunkiem prowadzącego zapoznają się z możliwościami i ograniczeniami stosowania tych metod w badaniach nad konkretnymi dziełami sztuki. W drugiej części zajęć uczestnicy zapoznają się z metodami, zapożyczonymi przez historię sztuki od innych nauk i wykorzystywanymi szczególnie intensywnie w działaniach konserwatorskich. Nacisk zostanie położony nie tyle na opis owych metod, ile na wskazanie, jakich informacji mogą one dostarczyć badaczowi sztuki. Zostaną zaprezentowane:</p> <ul style="list-style-type: none"> - metody fizykalne: prześwietlenie RTG, fotografia w promieniach UV i w podczerwieni, datowanie na podstawie zawartości izotopów, analiza dendrochronologiczna, - metody chemiczne: analiza składu pigmentów malarskich, zapraw murarskich i stopów, stosowanych w rzeźbie, - metody zapożyczone od geologii: identyfikacja skał i ich pochodzenia, - metody zapożyczone od nauk historycznych: metrologia, heraldyka, epigrafika, ikonografia historyczna, liturgika, paramentologia - metody architektoniczne: badania struktury murów i statyki budynku. <p style="text-align: center;">Poruszane zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dzieło sztuki jako podmiot materialny - Dzieło sztuki: projekt i realizacja - Dzieło sztuki w przestrzeni pierwotnej i wtórnej - Dzieło sztuki jako „wytwór konserwatorski” - Odbiór społeczny dzieł sztuki - „Długie trwanie” zjawisk artystycznych - Stare i nowe badania nad stylem - Granice historii sztuki - Dzieło sztuki między uniwersalizmem a tradycją lokalną - Źródła archiwalne w badaniu dzieła sztuki - Wzory i wzorniki jako źródło do badania dzieła sztuki
Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<ul style="list-style-type: none"> - W. Ślesieński, Techniki malarskie. Spoiwa mineralne, Warszawa 1983 - W. Ślesieński, Techniki malarskie. Spoiwa organiczne, Warszawa 1984. - Niewęglowski, Problemy i metody metaloznawczych badan starożytnych wyrobów z miedzi i jej stopów, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”, 34, 1986, nr 2, s. 294-308. - T. Ważny, Dendrochronologia obiektów zabytkowych w Polsce, Gdańsk 2001 - D. Markowski, Zagadnienia technologii i techniki malarstwa Jacka Malczewskiego, Toruń 2002.

Nazwa przedmiotu	Konserwacja zabytków (praktyka w pracowni muzealnej)
Nazwa jednostki prowadzącej przed-	Instytut Historii Sztuki

miot	
Nazwa i kod przedmiotu w module	
Język kształcenia	Polski
Typ przedmiotu	Obowiązkowy
Imię i nazwisko osoby/osób prowadzących przedmiot	Dr Michał Kurzej (koordynator praktyki).
Sposób realizacji	Praktyka
Wymagania wstępne i dodatkowe	Brak
Liczba godzin zajęć dydaktycznych	30
Stosowane metody dydaktyczne	Udział w działaniach konserwatorskich w pracowni muzealnej; dyskusja moderowana, zapoznanie się z dokumentacjami prac konserwatorskich.
Sposób zaliczenia przedmiotu	Zaliczenie na podstawie zaświadczenia wystawionego przez pracownię konserwatorską.
Forma i warunki zaliczenia, metody i kryteria oceniania	Aby uzyskać zaliczenie student musi zrealizować prace polecone mu w pracowni muzealnej oraz zapoznać się z organizacją pracy w tej placówce poprzez rozmowy ze swoim moderatorem i lekturę wskazanych przez niego tekstów lub dokumentów.
Opis przedmiotu	Przedmiot ma na celu dostarczenie studentom specjalistycznej wiedzy w zakresie standardów zabezpieczenia zbiorów w muzeach. Oprócz informacji o specyfice działalności pracowni konserwatorskich w muzeach uczestnicy zajęć zapoznają się z metodami tzw. określania ryzyka w zbiorach muzealnych i dostosowywania do niego muzealnych programów konserwatorskich.
Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	<ul style="list-style-type: none"> - <i>ABC profilaktyki konserwatorskiej w muzeach</i>, Ochrona zbiorów. Seria wydawnicza Narodowego Instytutu Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów oraz Muzeum Narodowego w Krakowie, zeszyt 3, 2013. http://ni-moz.pl/upload/wydawnictwa/Konserwacja_ABC_text-2a.pdf - C. Caple, <i>Preventive conservation in museums</i>, Oxford 2012. - S. Keene, <i>Managing Conservation in Museums</i>, II ed., London, New York, 2001 - P. Ogrodzki, <i>Ochrona i bezpieczeństwo zbiorów w procesie organizacji wystaw</i>, w: <i>ABC organizacji wystaw czasowych w muzeach</i>, seria Szkolenia Narodowego Instytutu Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów, 1/2012, Warszawa 2012, s. 45-59. - <i>Opieka nad obiektami muzealnymi</i>, Ochrona Zbiorów. Seria wydawnicza Narodowego Instytutu Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów oraz Muzeum Narodowego w Krakowie”, zeszyt 5. - M. Shelley, <i>The Care and Handling of Art Objects: Practices in The Metropolitan Museum of Art</i>, New York 1987. - J. Teczek, <i>O ryzyku. Koncepcje zarządzania ryzykiem w muzeum</i>, www.ejournals.eu/pliki/art/4435/ - <i>Zarządzanie klimatem w muzeum: ochrona zbiorów i energooszczędność</i>, Ochrona zbiorów. Seria wydawnicza Narodowego Instytutu Mu-

	zealnictwa i Ochrony Zbiorów oraz Muzeum Narodowego w Krakowie, zeszyt 2.
--	---

Nazwa przedmiotu	Edukacja i edytorstwo w muzeum
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Instytut Historii Sztuki
Nazwa i kod modułu do którego należy przedmiot	
Język kształcenia	Polski.
Typ przedmiotu	Obowiązkowy
Imię i nazwisko osoby/osób prowadzących przedmiot	mgr Marta Graczyńska
Sposób realizacji	Ćwiczenia
Wymagania wstępne i dodatkowe	Brak
Liczba godzin zajęć dydaktycznych	30
Stosowane metody dydaktyczne	Metody podające: objaśnienie lub wyjaśnienie, opis, prezentacja multimedialna, wykład informacyjny, referat Metody praktyczne: pokaz, dyskusja problemowa Metody aktywizujące: dyskusja dydaktyczna, metoda przypadków, analiza działań edukacyjnych i edytorskich „w terenie”
Sposób zaliczenia przedmiotu	Zaliczenie z oceną
Forma i warunki zaliczenia, metody i kryteria oceniania	Do zaliczenia przedmiotu konieczne będzie spełnienie kryteriów: - obecności i aktywność na zajęciach, - zreferowania wybranego przykładu działań edukacji muzealnej lub edytorskiej, - przedstawienie podstawowych założeń projektu edukacyjnego lub edytorskiego (5 – 6 stron) na temat wybranego przez siebie muzeum lub aspektu czy grupy docelowej - oddanie projektu w formie pisemnej
Opis przedmiotu	Konwersatorium specjalistyczne dla studentów kierunku Ochrona Dóbr Kultury. Kurs ma na celu zapoznanie studentów ze specyfiką edukacji i edytorstwa muzealnego wykorzystywanego w różnych instytucjach kultury (muzeum narodowej, muzeum wojewódzkie, muzeum prywatne, skansen, muzeum techniki, szlak kulturowy ect.). Punktem wyjścia będzie refleksja nad zmianami w postrzeganiu natury edukacji muzealnej oraz edytorstwa i ciągłe poszerzanie znaczeniowe tych pojęć. Kolejno studenci zapoznają się z różnymi metodami edukacji i edytorstwa muzealnego, możliwościami ich zastosowania i

	przekształcania na przykładach polskich i światowych instytucji kultury.
Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Edukacja muzealna. Antologia tłumaczeń</i>, red. M. Szelaąg, J. Skutnik, Muzeum Narodowe, Poznań 2010 - <i>Edukacja muzealna w Polsce. Sytuacja, konteksty, perspektywy rozwoju. Raport o stanie edukacji muzealnej w Polsce</i>, red. M. Szelaąg, Biblioteka Narodowego Instytutu Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów, Muzeum Pałac w Wilanowie, Warszawa 2012. <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ul style="list-style-type: none"> - M. Link-Lenczowska, <i>Śmierć w nowych dekoracjach</i>, „Herito” 2010, nr. 1, s. 104 – 117. - P. van Mensch, L. Meijer-van Mensch, <i>New Trends in Museology</i>, Muzej novejše zgodovine, Celje 2011 <p>Materiały pomocnicze:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Muzeoblog.org - herito.pl - Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce (http://czasopisma.ignatianum.edu.pl/index.php/eetp) - edukacjamuzealna.pl - P. van Mensch, <i>Museums for all? Museums and their communities</i> (National M. K. Čiurlionio Art Museum, Kaunas, Lithuania) http://www.youtube.com/watch?v=0V2C1dLglY - P. van Mensch on “Re-conceptualising learning in museums” (Šiauliai University, Šiauliai, Lithuania) http://www.youtube.com/watch?v=unXg9EOx38M

Nazwa przedmiotu	Muzeum i galeria jako przestrzeń ekspozycyjna
Nazwa jednostki prowadzącej	Instytut Historii Sztuki
Nazwa i kod przedmiotu	
Język kształcenia	Polski
Typ przedmiotu	
Imię i nazwisko osoby prowadzącej przedmiot	dr Agnieszka Gryśka
Sposób realizacji	Wykład z elementami konwersatorium (każde ze spotkań kończyć będzie się dyskusją)
Wymagania wstępne i dodatkowe	Bazowa wiedza z zakresu historii i historii sztuki nowoczesnej (zdany egzamin ze sztuki nowoczesnej)
Liczba godzin zajęć dydaktycznych	15
Stosowane metody	Formuła zajęć opiera się na połączeniu tradycyjnego wykładu (uzu-

dydaktyczne	<p>pełnianego bogatym materiałem ilustracyjnym) z elementem ćwiczeniowym, na który składać będą się dyskusje podsumowujące każde ze spotkań oraz towarzyszące ewentualnym zajęciom terenowym w lokalnych instytucjach muzealnych i wystawienniczych (oddziałach Muzeum Narodowego w Krakowie, MOCAK-u, Cricotece), jak również fakultatywnym zajęciom londyńskim.</p> <p>Teksty teoretyczne omawiane na zajęciach zostaną udostępnione studentom na początku semestru tak, aby mogli oni sukcesywnie zapoznawać się z materiałem, stanowiącym punkt wyjścia dla kolejnych wykładów.</p> <p>Uczestnicy wyjazdu do Londynu będą zobowiązani do przygotowania krótkich – 15 minutowych – referatów dotyczących odwiedzanych instytucji oraz stosowanych w nich strategii wystawienniczych.</p>
Sposób zaliczenia przedmiotu	Zaliczenie ma za zadanie sprawdzić wiedzę w zakresie treści przedstawianych przez prowadzącą na wykładach i w podanej literaturze oraz skłonić do sformułowania samodzielnych, krytycznych wniosków.
Forma i warunki zaliczenia, metody i kryteria oceniania i kryteria oceniania	Bezwzględnym warunkiem dopuszczenia do zaliczenia jest uczestnictwo w zajęciach. Zaliczenie ma formę eseju (tekst o długości max. 10 tys. znaków na jeden z podanych przez prowadzącą tematów, napisany w oparciu o stosowne lektury z listy podanej w sylabusie).
Opis przedmiotu	<p>W trakcie kursu studenci zdobędą wiedzę na temat historii kształtowania się oraz teorii nowoczesnych i współczesnych przestrzeni wystawienniczych. Poznawać będą sukcesywnie elementy składające się na fenomen, jakim jest „wystawa sztuki”. Podczas kolejnych wykładów wyeksponowane zostaną poszczególne aspekty wystawiennictwa: relacja z instytucją, w ramach której wystawa powstaje i jest prezentowana, fizyczna przestrzeń budynku/miejsca ekspozycji oraz sposób ukazania poszczególnych prac, jak również funkcje wystaw: polityczna, społeczna i edukacyjna. Przedstawienie każdego z tych elementów, stanowić będzie również pretekst dla przywołania koncepcji teoretycznych stawiających właśnie instytucjonalność, charakter fizycznej przestrzeni czy rys społeczno-polityczny w centrum interpretacji wystaw. Dalej omówione zostaną teorie głoszące wyczerpanie się formuły muzeum (m.in. Jean Clair) oraz propozycje dla nich alternatywne jak Muzeum Sztuki Aktualnej Jerzego Ludwińskiego czy muzeum krytyczne Piotra Piotrowskiego.</p> <p style="text-align: center;">Tematy zajęć:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie do zajęć. Pierwsze nowoczesne wystawy sztuki 2. Wystawa w instytucji 3. Przestrzeń wystawy (white cube, przestrzeń post-, wirtualność) 4. Wystawa a dzieło sztuki 5. Wystawa jako narzędzie (funkcje: polityczna, społeczna, edukacyjna) 6. Kryzys muzeum? 7. Utopie alternatyw? Muzeum Sztuki Aktualnej, muzeum krytyczne 8. Fakultatywnie: zajęcia terenowe w Londynie. „Modele przestrzeni ekspozycyjnej. Od John Soane Museum do Tate Modern”

<p>Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - T.Benett, <i>The Birth of the Museum. History, Theory, Politics</i>, Londyn 1995 - M.Bryl, <i>Hans Sedlmayr: muzeum jako symptom „epoki bez Boga”</i>, w: <i>Muzeum sztuki. Antologia</i>, M. Popczyk red., Kraków 2008, s. 59-85 - J. Clair, <i>Kryzys muzeów</i>, Jan Maria Kłoczowski tłum., Gdańsk 2009 - Ł. Guzek, <i>Od „white cube” do „alternative space”</i>, w: <i>Muzeum sztuki. Antologia</i>, M. Popczyk red., Kraków 2005, s. 466-489 - R. Greenberg, <i>Redystrybucja wystawionego, Argument za ponownym rozważeniem przestrzeni</i>, Kraków 2012, w: <i>Display, Strategie wystawiania</i>, M. Hussakowska, E.M. Tatar red., Kraków 2012, 81-104 - H.U. Obrist, <i>A Brief history of Curating</i>, Zürich 2008 - P.Piotrowski, <i>Muzeum Krytyczne</i>, Poznań 2011 - G.Pollock, Z.Joyce, <i>Museums after Modernism</i>, Oxford 2007 - D.Preziosi, <i>Nowoczesność ponownie: muzeum jako trompe l’oeil</i>, w: <i>Display, Strategie wystawiania</i>, M. Hussakowska, E.M. Tatar red., Kraków 2012, 65-80 - A.Rottermund red., <i>Muzeum – przestrzeń otwarta. Wystąpienia uczestników szóstego sympozjum problemowego kongresu Kultury Polskiej, 23-25.09.2009</i>, Warszawa 2009 - H.Sedlmayr, <i>Muzeum i Wystawa</i>, oba teksty w: <i>Muzeum sztuki. Antologia</i>, M. Popczyk red., tłum. D. Bęben, M. Mozler-Wawrzinek, Kraków 2005, s. 47-58 - A.Szczerski, <i>Kontekst, edukacja, publiczność – muzeum z perspektywy „Nowej Muzeologii”</i>, w: <i>Muzeum sztuki. Antologia</i>, M. Popczyk red., tłum. D. Bęben, M. Mozler – Wawrzinek, Kraków 2005, s. 335-368 - M.Szeląg, J.Szkućnik red. <i>Edukacja muzealna. Antologia tłumaczeń</i>, Poznań 2010.
--	---